

Problemstilling 2:

Tøj

Overforbrug

Danskerne køber mere tøj end store dele af resten af verden. I gennemsnit køber vi 13-16 kilo tøj om året. Samlet svarer det til 75.000 tons. I takt med at klodens befolkning og særligt middelklassen vokser, forventer man, at den globale tøjproduktion vil stige med 63 % frem mod 2030. Fra 2000-2010 steg vores forbrug af tøj med 30 %. Den øgede produktion hænger bl.a. sammen med, at det er blevet billigere at købe tøj.

Ved produktionen af ét kilo tekstil bliver der udledt omkring 15 kg CO₂. Desuden bruges der i gennemsnit ét kilo kemikalier i produktionen af ét kilo tekstil. En enkelt T-shirt kræver omkring 1.400 liter vand at producere. Den mængde vand svarer til mere end 10 fyldte badekar.

Tøj og tekstiler udgør den fjerdestørste miljøbelastning i Europa. De tre øvrige øverste på listen er bolig, transport og fødevarer.

Tøjproduktion belaster miljøet

Der er mange miljøbelastende led i produktion af tøj. Faktisk er tøjproduktion en af de aktiviteter, der belaster klimaet allermest.

Et af de mest anvendte materialer i produktionen af tøj er bomuld. Bomuldsmarker optager store arealer, der ellers kunne være beplantet med træer, som er vigtige for klimaet, fordi de optager CO₂ fra luften og således er med til at rense luften. Under dyrkningen af bomuld bruges der store mængder sprøjtemidler for at undgå, at bomuldsplanterne bliver angrebet af ukrudt og skadedyr.

Andre hyppigt brugte materialer anvendt i tøj er de syntetiske materialer som polyester, akryl, nylon og lycra, der ligeledes er meget energikrævende, fordi de er lavet af kul, råolie og naturgas gennem en kemisk proces, der kræver meget vand.

Fibre fra både naturlige og syntetiske materialer spindes og væves for at blive til stof. Igen kræver det meget energi og giver CO₂-udledning. Til sidst tilføjes igen flere kemikalier for at give stoffet farve. Derudover skal tøjet transporteres hen til de steder, det skal sælges.

Men det er ikke kun selve produktionen af tøj, der er et miljømæssigt problem. Tøj der er produceret af kunstige plastfibre afgiver mikroplastfibre, når det vaskes. Mikrofibrene fra tøjet kan være så små, at de let kan passere rensningsanlæggene, der renser spildevandet, og fordi de ikke er biologisk nedbrydelige, udgør de en alvorlig trussel mod livet i oceanerne. Det er ikke mindst et problem for dyre- og plantelivet i havet, men kan også ende med at blive et problem for os mennesker. Små organismer såsom plankton spiser mikrofibrene, som så baner sig vej op igennem fødekæden til fisk og skaldyr, der ender i kølediske og bliver spist af mennesker.

Tøjproduktion påvirker natur og miljø her og i fattige lande

Udledning af kemikalier under produktionen kan få skadelige konsekvenser for lokalbefolkningens helbred, når det ender i deres drikkevand. Der er ikke samme lovgivning og regler for beskyttelse af miljøet i de lande, hvor tøjet primært produceres, som i de vestlige lande, hvor tøjet primært købes. Derfor beskyttes hverken miljøet eller de arbejdere, der producerer tøjet.

Lønforholdene er ofte også kritisable. Danwatch undersøgte i 2019 lønforholdene i Myanmar, hvor en tekstilmedarbejder tjener blot 2,5 krone i timen. De første 3-6 måneder af ansættelsen kan medarbejderne få helt ned til 1,4 krone i timen.

Vurderingen fra det europæiske Fair Wear Foundation er, at det ikke engang er nok til at dække tekstilarbejdernes udgifter til mad, bolig eller medicin eller at sende deres børn i skole.

Syningen af tøjet foregår på systuer, ofte i udviklingslande som Bangladesh, Vietnam eller Cambodja. Her er sikkerheden ofte dårlig. Det fik blandt andet konsekvenser i 2013, da en ulykke på tøjfabrikken Rana Plaza i Bangladesh kostede mere end 1.000 mennesker livet, fordi fabrikkens ni etager faldt sammen omkring arbejderne, der var låst inde i bygningen.

Smid væk-kultur og fast fashion

Danskernes tøjforbrug er 35 % højere end gennemsnittet af resten af jordens befolknings tøjforbrug. På baggrund af data fra perioden 2018-2020 viser en undersøgelse fra Forbrugerrådet Tænk, at cirka 677 tons nyt tøj hvert år bliver smidt ud i Danmark. Det svarer til cirka 2,7 millioner t-shirts om året og 80 % af det tøj, vi smider ud, har 80 % af levetiden tilbage. Alligevel ender mere end halvdelen af det tøj, vi smider væk, med at blot blive brændt. Endda går selv nyt tøj, der aldrig har været brugt, jævnligt til spildevand. Virksomheder destruerer nemlig store mængder nyt tøj, når det ikke bliver solgt. I forbrændingen går dermed værdifulde materialer op i røg. Tøjspild alene koster ca. 100 millioner kr. årligt i tabt genbrugs- og genanvendelsesværdi.

Tøjet har stadig rester af kemikalier fra de forskellige led i produktionen, når det hænger i de danske butikker. Derfor skal du huske at vaske tøjet inden du tager det i brug.